

for. Eller hvis det havde drejet sig om militære Stridigheder, saa skulde jeg, selv om det havde været vor Uben, den højtærede Krigsminister, der begærede det, have været med til at give ham en Bevilling paa et Par Tusinde Kroner til at sende en af sine meget rejsende Officerer derover. Jeg vilde endda have været med til at stemme derfor; thi jeg tror endda, at det vilde have kunnet gøre Nytte i samme Henseende. Jeg siger derfor: Rent bortset fra den Nytte, en saadan Udsending kan gøre ved at stifte Fred mellem forskellige stridende Partier derovre, tror jeg ikke, man burde nægte denne Bevilling, idet den vilde kunne bidrage til at holde de Baand vedlige, som nu en Gang knytte os sammen med vore udvandrede Landsmænd, Baand, som vi bør gøre, hvad vi kunne, for at vedligeholde. Altsaa dels fra et økonomisk, men overvejende fra et nationalt Synspunkt vil jeg anbefale ærede Medlemmer at stemme for en Bevilling af 2000 Kroner til Provst Hejbergs Rejse til de forenede Stater.

Formanden (Høgsbrø): Folketingsmanden for Holbæk Amts 3dje Valgkreds (Tauber) har Ordet (Ophold). Da det ærede Medlem ikke er til Stede, giver jeg Ordet til Folketingsmanden for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. E. Christensen).

J. E. Christensen: Det er ogsaa angaaende Vædringsforslag Nr. 50, jeg har begæret Ordet for at fremkomme med nogle Bemærkninger. Mine Grunde ere just ikke ganske de samme som dem, det ærede Medlem for Holbæk Amts 5te Valgkreds (Korsgaard) fremførte, men Resultatet er det samme: jeg vil stemme imod det Vædringsforslag, som er stillet under Nr. 50 af 3 ærede Medlemmer af Finansudvalget. Jeg har særlig den Grund til at gøre det, at jeg anser den Virksomhed, som er udført af Udvalget for at fremme Evangeliets Forskyndelse blandt Danste i Amerika, for at være en særdeles god Virksomhed; men jeg har ogsaa andre Grunde. De Udvandrere, som rejse herfra derover — og de ere mange, saaledes som den ærede forrige Taler anførte, skal der jo være ca. 200,000 danske Mennefter i Amerika, og jeg tror, han har Ret deri, jeg har i alt Fald hørt lignende Udtalelser for og har set det samme fremført paa Tryk — disse Udvandrere ere jo væsentlig fattigfolk, Folt, som ikke her hjemme kunne ernære sig, og som ikke her i Fædrelandet kunne faa en saadan Stilling, som de kunne være tjente med, og naar de saa komme over til Amerika, saa føle de

undertiden Savnet af at være komne bort fra Danmark, særlig føle de ogsaa Savnet af at være komne bort fra Forholdene her hjemme med Hensyn til Evangeliets Forskyndelse. Dette Savn, som saaledes kommer frem derovre, er blevet ført hertil gennem Klager, dels gennem Breve, dels paa anden Maade, og allerede for mange Aar siden har det været udtalt, at det var ønskeligt, om der herhjemme fra blev gjort noget for vore Landsmænd derovre i den Henseende, og den første, jeg ved, der har fremført det, var Provst Bahl, som fremførte det paa et Møde i Ribe i 1862. Senere blev det saa diskuteret og kom frem ved forskellige Beskyndelser, og ved et Missionsmøde i Ryslinge blev det taget op. Ved et Møde den 7de — 8de Oktober 1869 i Odense blev der da dannet en Komite, der skulde tage sig af denne Sag, og den kom til at bestaa af nogle Præster: Møller i Odense, Johannes Clausen i Ryslinge og Helweg i Odense, samt Godsforvalter Kammerraad Plesner paa Hellerup. Dette Udvalg tog saa fat paa at uddanne Præster og sende dem over til Amerika. Det viste sig temmelig hurtigt, som det ærede Medlem fra Køge (Hørup) jagde forleden, at af teologiske Kandidater var der ikke nok, skønt ogsaa Teologerne rejste derover og have taget en Gerning op derovre. I 1871 udsendtes de første Præster, Indremissionær Nielsen fra Vendhysjel, senere Præst i Chicago og Missionærelev Andersen fra Åsperup paa Fyn, som er Præst i New-York og der har udfoldet en meget stor Virksomhed og har været til Vejledning og Støtte i mange Henseender for Landsmænd, der ere komne til Amerika. Udvalget traf Aftale med Højskolen i Åstov om at uddanne Præster, og der blev da ogsaa i en Arrække uddannet saadanne til at rejse til Amerika. I 1877 var der 14 Præster derovre og deriblandt tre teologiske Kandidater, Rosenstand, Jakob Holm og J. A. Hejberg. De ere der ikke mere; men der er virket ganske særdeles godt derovre. Da Udvalget savnede Pengemidler til at fortsætte sin Gerning fuldt, navnlig til at faa Præsterne uddannede, henvendte man sig til Rigsdagen i Samlingen 1882—83 og bad om et Tilskud paa 3,000 Kr. De fik det ogsaa; paa Finanslovsforslaget for 1883—84 blev der opført et saadant Tilskud, og i Finansbetænkningen ansørgtes deres Underdragende, og det oplystes i Betænkningen ved en ministeriel Skrivelse, der er optaget i Tillæg B. for 1882—83, at der den Gang i Amerika var 23 danske Præster, hvoraf de 15 vare udsendte af Udvalget. Det kan derfor paa ingen Maade siges, at Udvalget ikke